26/12/2022

Τα ζώα, τα «θηρία» και η Βίβλος

/ Επικαιρότητα

Στο νέο τους βιβλίο οι θεολόγοι Σιμόνε και Κλαούντια Παγκανίνι προσπαθούν να αναδείξουν τον ρόλο των ζώων στην Αγία Γραφή, που μέχρι στιγμής έχει υποτιμηθεί.

Συνήθως τον πρωταγωνιστικό ρόλο στη Βίβλο τον έχουν οι άνθρωποι. Ωστόσο υπάρχουν πολλά καταπληκτικά και παράξενα ζώα που πολλές φορές δεν γνωρίζουμε. Μεταξύ αυτών βδέλλες που μιλάνε, θαλάσσια τέρατα και τετράποδα έντομα. Οι θεολόγοι – συγγραφείς και **Σιμόνε** και **Κλαούντια Παγκανίνι,** στο καινούργιο τους βιβλίο, με τίτλο ***«Die Biester der Bibel. Warum es in der Heiligen Schrift keine Katzen, aber eine Killer-Kuh gibt»*** (**Τα θηρία της Βίβλου: Γιατί δεν υπάρχουν γάτες στην Αγία Γραφή αλλά μια αγελάδα - δολοφόνος**), αποκαλύπτουν μυστικά που συνήθως παραβλέπονται. Σημαντικό είναι να κατανοήσει κανείς πως η λέξη «θηρίο» δεν ενέχει τη σημερινή αρνητική έννοια, αλλά αποτελεί προϊόν μετάφρασης για τη λατινική λέξη bestia, που σημαίνει άγριο ζώο.

Προτού εμφανιστεί το **φίδι** στον παράδεισο του Θεού ζούσαν ειρηνικά και αθώα ο **Αδάμ**

και η Εύα. **Λιοντάρια**, λύκοι και άλλα ζώα επιδίδονταν στη χορτοφαγία και δεν ενοχλούσαν κανέναν. Ο Θεός στους πρωτόπλαστους έδωσε κάθε ελευθερία, εκτός από μια ρητή απαγόρευση: να μην φάνε τον καρπό από το δέντρο της γνώσης. Όταν το φίδι έπεισε την Εύα να δοκιμάσει ένα από τα μήλα αυτού του δέντρου τότε, σύμφωνα με τη Βίβλο, ο Θεός τους τιμώρησε διώχνοντας τους από την Εδέμ. Αυτό ήταν το προπατορικό αμάρτημα. Το φίδι έχασε την ικανότητα του να μιλάει και μπορούσε μόνο να σέρνεται στον κόσμο.

Για την εκκλησία το φίδι αποτελεί την ενσάρκωση του διαβόλου ενώ η αποπλανητική συμπεριφορά της Εύας είναι ξεκάθαρη απόδειξη των αμαρτιών του γυναικείου φύλου. Σήμερα ωστόσο μερικές γυναίκες θεολόγοι έχουν ακριβώς την αντίθετη άποψη, η οποία καταγράφεται και στο βιβλίο των Παγκανίνι: «Επειδή η γυναίκα είχε περισσότερη ευαισθησία και ευφυΐα από τον άνδρα, το φίδι πήγε προς το μέρος της. Ο Αδάμ πιθανότατα δεν θα είχε καταλάβει γιατί το να φάει από το δέντρο της γνώσης θα μπορούσε να είναι ελκυστικό» αναφέρουν χαρακτηριστικά.

Οι πρωτόπλαστοι στον κήπο της Εδέμ

Παρά την εκδίωξη από τον παράδεισο, ο Θεός είχε δώσει στους πρωτόπλαστους μια αποστολή: να εποικήσουν την γη και να εξουσιάζουν τα ζώα. Με κάποια πλάσματα αυτό δεν ήταν και εύκολο, γιατί ήταν αρκετά τρομακτικά. Οι δεινόσαυροι και η **Αγία Γραφή** προέκυψαν με διαφορά 65 εκατομμυρίων ετών. Και όμως σε πολλούς ψαλμούς αναφέρεται το μυθικό τέρας «Λεβιάθαν», με λέπια και τεράστια δόντια. Στην **Βίβλο** επίσης ο χαριτωμένος μονόκερος που αγαπιέται από μικρούς και μεγάλους, είναι ένα θηρίο «που μπορεί να συντρίψει οστά ολόκληρων λαών» και στο πέρασμά του σείεται η γη.

Ειδικά στην **Παλαιά Διαθήκη** συναντώνται τα πιο περίεργα μυθικά πλάσματα συμπεριλαμβανομένων ανθρωποφάγων δράκων ή ενός κόκορα με ουρά φιδιού. Μερικές από αυτές τις μορφές των παράξενων ζώων μπορεί να έχουν δημιουργηθεί μέσω εσφαλμένων μεταφράσεων και αυθαίρετων ερμηνειών των κειμένων της Βίβλου. Πολλά από αυτά τα πλάσματα αντικατοπτρίζουν φιγούρες αρχαίων πολιτισμών.

Τα ζώα ως πολεμικές μηχανές

Αυτό πάντως, στο οποίο όλοι οι μεταφραστές της Βίβλου συμφωνούν, είναι ότι ο Θεός χρησιμοποιεί τα ζώα ως σύμβολα της αμαρτωλής ανθρωπότητας. Για παράδειγμα, επανειλημμένα αναφέρονται επιθέσεις ακρίδων, που καταστρέφουν ολόκληρες καλλιέργειες. **Λύκοι ή λιοντάρια** επιτίθενται στους αμαρτωλούς. Αντίστοιχα στην **Παλαιά Διαθήκη** με τον Ιωνά και τη φάλαινα, η φάλαινα χρησιμοποιείται ως το **«χέρι του θεού»** ώστε ο Ιωνάς να πραγματοποιήσει το **θέλημα του Θεού** και να κηρύξει τον λόγο του στους Ασσύριους.

Στη **Βίβλο** υπάρχει όμως και η θετική εικόνα του **γαϊδάρου**, που έφερε την **Μαρία** από την **Αίγυπτο** και τον **Ιησού** στην Ιερουσαλήμ. Είναι ένα ζώο έξυπνο, εργατικό και σε μερικούς ψαλμούς μπορεί ακόμη και να μιλάει. Από την άλλη πλευρά το άλογο για τους Ισραηλίτες αποτελεί μια ασυγκράτητη πολεμική μηχανή. Η βιβλική κατσίκα επίσης ήταν φορτωμένη με τις αμαρτίες των ανθρώπων, γι αυτό και εξορίστηκε στην έρημο. Αργότερα καθιερώθηκε η έννοια του «αποδιοπομπαίου τράγου», που αποτελεί την ενσάρκωση του διαβόλου.

Παραδόξως, ούτε ο **σκύλος** ούτε η **γάτα** αναφέρονται στη **Βίβλο**. Ο **«σκύλος»** είναι μόνο μια βρισιά, ενώ η γάτα απουσιάζει εντελώς. Οι συγγραφείς πιστεύουν πως συμβαίνει αυτό επειδή, ενώ οι Ισραηλινοί ημινομάδες ήταν πάντα εν κινήσει, οι γάτες ζουν μόνιμα στον τόπο τους.

Έχουμε, τέλος, την **αγελάδα-δολοφόνο**. Παλαιότερα τα ζώα που προκαλούσαν

θάνατο λιθοβολούνταν ή απαγχονίζονταν, γιατί σύμφωνα με τον βιβλικό νόμο είχαν την ικανότητα για καταλογισμό και πλήρη συνείδηση του άδικου της πράξης. Καταδίκη αιώνων περίμενε την αγελάδα, που θα ποδοπατούσε έναν άνθρωπο. Το ίδιο θα συνέβαινε με ένα σπουργίτι, που με το τιτίβισμά του ενοχλεί την προσευχή ενός μοναχού ή με το σκουλίκι, που ροκανίζει τον ξύλινο θρόνο ενός επισκόπου, προκαλώντας την πτώση του. Μόνον έργο του διαβόλου μπορεί να είναι αυτά τα πράγματα, σε αυτό συμφωνούσαν όλοι. Στο τέλος οι συγγραφείς καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η Βίβλος προφανώς δεν είναι ένα αριστούργημα της ηθικής των ζώων, αλλά *«η αυτονόητη άσκηση εξουσίας από τους ανθρώπους πάνω στα ζώα θα πρέπει να αμφισβητηθεί θεμελιωδώς».* Μόνο τότε μπορεί κανείς να προσεγγίσει ξανά τον βιβλικό παράδεισο, όπου άνθρωποι και ζώα ζουν μαζί ειρηνικά.

Πηγή: Deutsche Welle